

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ БУРЯТИЯ
МКУ "КОМИТЕТ ПО ОБРАЗОВАНИЮ" АМО "ЕРАВНИНСКИЙ РАЙОН"
МАОУ "Исингинская СОШ "

РАССМОТРЕНО

Руководитель ШМО

 Ж.В.Долсонова
Протокол №1
от «28» 08 2024 г.

СОГЛАСОВАНО

Зам. директора по УВР

Б. Д. Содномдоржиева
Протокол №1
от «29» 08 2024 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор

О.Ц.Базарова
Приказ № 308
от «29» 08 2024 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

Базархановой Ларисы Дамдинжаповны
по бурятской литературе Л.Ц.Халхарова, Ц.Б.Бадмацыренова 10 класс, 2 часа
предмет, состав УМК, класс, час

1. Хараалагдаһан дүнгүүд «Буряад литература» 10 класс

1	Личностно	-өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно (хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсанаб, бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно), -хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно (аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ).	
2	Метапредметнэ	- шухала хэрэгтэй мэдээсэлнуудые бэдэржэ, компьютер болон интернетэй хусөөр мэдээнүүдые оложо, хэрэглэжэ шадаха; - шуумжэлэл, шэнжэлэл хэжэ, дутаг дундануудые элируулжэ; - хэһэн ажалдаа арга боломжонуудые тааруулжа, шалгалта, сэгнэлтэ угэжэ шадаха; - юумые сасуулжа, тааруулжа, шалтаг хойшолоной холбоо байгуулжа, бодолоо удаа дараалуулан һубарюулжа шадаха; - монологическа хэлэлгэ һайнаар хэрэглэжэ, өөрынгөө һанамжа ойлгосотойгоор хэлэжэ, тэрэнэ ойлгуулжа, баримталжа, хамгаалжа шадах	
3	Предметнэ	Тус программа соо һурагшад гол түлэб иимэнүүд онол шадабаритай болохо гэжэ хараалдагдана: - үзэг бэшэгэй талаар зүбөөр, алдуугүйгөөр ба удхатайгаар (удхыень ойлгожо) уншаха оньһон аргатай, дадалтай болохо; - уран хурсаар уншаха шадабаритай болохо; - уран зохёолые сюжетно- композиционно нэгэдэл гэжэ хадуужа абаха; -уран зохёол дотор авторыень, тэрэнэй зохёол соо зураглагдаһан геройнуудта ба үйлэ хэрэгүүдтэ, ушарнуудта, уншагшадта хандалгы ойлгожо абаха; - уран зохёол дотор этическэ, социальна- историческа ба нравственна - философско проблематика илгаруулха шадабаритай болохо; - уран зохёолые ба тэрэнэй хубинуудые хаба соогоо бээ даагаад анализ хэхэ шадабаритай болохо;	

2. **хурагшад 9- хи класс дуургэхэдээ, нимэнууд шадабаритай ба дадалтай болохо ёготой**

хурагшад гол түлэб нимэ юумэ мэдэхэ ёготой	хурагшад нимэ юумэ шадаха ёготой
• уншажа байһан зохеолойнгоо автор тухай, номой нэрэй удха тайлбарилга; • уран зохеолшоной намтарһаа тон шухала мэдээнүүдэ; • уран зохеолнуудай текстнуудэ; • шудалан үзэжэ байһан зохеолой герой болоод гол үйлэдэгшэ нюурнууд тухай, зохеол соохи шухала үйлэнуудэ мэдэхэһээ гадна , тэдэнэй хоорондох харилсаа холбоонуудэ, типическэ удха шанар; • уран зохеол бэшэхэ гол шухала аргууд, зураглалай янзанууд, зохеолой темэ, идей, гол удха, уран зохеолой героинууд, сюжет г.м. литературна теориһоо ойлгосонуудэ; • байгуулгын (композициин) шухала онсо янзануудэ, хэлэнэй зураглан тодорхойло арга хэрэгсэлнүүдэ; • программын эрилтын ёһоор сээжэлдэһэн шүлгүүдэ, эпическэ зохеолой хэһгүүдэ; • литературна зан абари (характер), литературна тип, романтизм, реализм гэхэн ойлгосонуудай шухала шэнжэнуудэ г.м. хурагшад гол түлэб нимэ юумэнуудэ хэжэ шадаха ёготой: • уран зохеолшын зохеол соогоо бэшэһэн уран зураглалы хөөрөжэ; • уран зохеолшын зураглан зурагыг ухаан бодолдоо, сэдхэлдээ бии болгожо; • үзэжэ байһан зохеолой гол шухала үйлэнуудэ (эпизодуудэ), үйлэдэгшэ нюурай хэлэбэн угэ, хэрэг г.м. бусад олон юумэнуудһээ илгажа; • зохеол соохи үйлэнуудэй болоһон шалтагание, сагыг, тэрэнэй хойшолонгыг элируулжэ; • үзэжэ байһан зохеолой хэлэнэй уран аргуудэ, байгаагийн зураглалнуудэ текст сооһоо илгажа; • зохеолой идейнэ болоод уран һайханай талыг харуулалгада сюжетэй зүйлнуудэй (уйлын хугжэлтын эхин, уйлын уялдалга, уйлын хугжэлтын эгээл дээдэ шата) уургэ болон гол проблематика элируулжэ; • үзэгдэжэ байһан зохеолнуудай байгуулгын (композициин) зүйлнүүдэ илгажа; • зохеолой удха задалан харуулхадаа, геройн уургэ ба геройдо угэһэн авторай сэгнэлтэ эли тодо болгожо; • зохеолой героинуудай өөр өөрын ба бултандань хабаатай шэнжэнуудэ тодорхойлон, характеристикэ угэжэ, тэдэндэ авторай ямараар	- Байгаалин үзэгдэл, һонирхолтой ушар, уран зохеолой гу, али бодото геройн сэдхэлэй байдал г.м. зураглан, бодомжолһон, юрэ хоорэһэн угуулэл бэшэжэ шадаха. - хурагшадай аман хэлэлгэ тодо, зуб дикцитэй, хоолойн аялгаар (интонации) авторай гу, али оорынгоо һанал зубоор дамжуулжа шадаха.

хандажа байхыг элсүүлж зорилготойгоор геройнуудыг зэргэсүүлж; • уран зохиолнуудад текст лиричлэл, эпичлэл, драматичлэл жанраар байхыг тэдгээрийн хараадаа абаж, тодоор, урангаар уншаж; • уран зохиолой геройнуудад характеристикэ угэхэ ороо туслэл табижа; • үзэж байх зохиолой геройнууд тухай, тэдэндэ авторай ямаргаар хандажа байхыг хараадаа абан, хураага бухэнэй, бухыгхураагадайд зэргэсүүлхэн аман гу, али бэшлэл өөрийн бодомжолготой зохиолго бэшлэл; • монологичлэл хэллэл хайнаар хэрлэлж, өөрийн ханамжа ойлголготойгоор хэллэл, тэрэнэй ойлгуулжа, баримталжа, хамгаалжа; • туслэл табижа, тэр тоодо тезислэл туслэл, литературна-критичлэл статьянуудаар конспект бэшлэл; • нэг гу, али хэдэн материалнууд дээрэ ундлэлэн, литературна темээр элдхэл, сонсхол (сообщени) гу, али реферат бэлдэл; • үзлэл зохолоор гу, али хэдэн зохиолнуудаар проблемлэл шэнжлэл аман ба бэшлэл бодомжолготой зохиолго, тэр тоодо зэргэсүүлхэн характеристикэ зохиолго, мун литературна ба публицистичлэл темэнуудээр бодомжолготой зохиолго бэшлэл; • литературыг асуудалнуудаар бэшлэл худлмэрийнуудээр тезисуудыг ба конспектнуудыг табижа; • бээ даагаад уншагч номоор, харагч кинофильмуудээр, теледмжүүлгануудаар, зүжэгүүдээр, уран зурагуудаар, шагнагч хугжлмээр рецензи гу, али ханамжа бэшлэл;	
---	--

3. Сэдэбуудэй гаршаг

№	Нэрэ хубаалга, сэдэб	Сагай хубаари	Удха
1	Жэлэй 1-дэхи хахад	32 саг	ХХ зуун жэлэй буряад литературын хүгжэлтын үенүүдтэ хубаалга. Россиин гүрэнэй ниитэ-политическэ процесснүүдтэй холбоон. Буряал литературын периодизациин условно байлга.
	Уран зохёол үзэлгэдэ	24 саг	Реализмын хүгжэлтэ “Төөригдэһэн хуби заяан” Романай философско проблематика, нэрэнэйн удха, жанрайнь онсо шэнжэ. Трилоги тухай ойлгосо. Трилогиин байгуулга, гол образуудын. Буряад литературын хүгжэлтын түүхэдэ эзэлдэг хууринь, литературын хүгжэлтэдэ үзүүлһэн нүлөөн. “Буряад басаган” (5 саг). Хүнэй нэрэдээрэ үргэн, тэрэнэй сэдхэлэй байдал харуулһан зохёол.
	Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэдэ	2 саг	ХХ зуун жэлэй 1- дэхи хахадай буряад уран шүлэг
			Буряад драматургийн хүгжэлтэ. Буряад литературын драматургиһаа эхилэлгэ. Шалгааниинь. Драматургическа зохёолнуудай эпическэ удха. Драматургическа ба прозаическа зохёолнуудай адли ба адли бэшэ таланууд. “Таршаа Намжалай түүхэ” Хүнэй дабашагүй даабари бүтээжэ шадаха шадабари. “Ехэ удаган абжаа” Буряадай түүхын баримтанууд дээрэ үндэһэлжэ бэшэгдэһэн зүжэг. Буряадзоной түлөөлэгшэнэрэй ородой Петр I хаанда ошожо бараалхалан тухай, байһан газар нютагаа эзэлхэ эрхэ олыт гэжэ гуйһан тухай.
			ХХ зуун жэлэй 2- дохи хахадай буряадуран шүлэг
			Мүнөө үеын түрэл буряад уран зохёол
	Класһаа гадуур уншалгад	2 саг	

	Шалгалтын тест	4 саг	
2	Жэлэй 2-дохи хахад	36 саг	
	Уран зохёол үзэлгэдэ	25	
	Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэдэ	2	
	Классчаа гадуур уншалгад	4	
	Шалгалтын тест	5	

4. Календарна-тематическа түсэб

№	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубаари	Болзор	
			тусэбөөр	унэн
Жэлэй 1-дэхи хахад				
1	Оролто хэшээл. XXVIII -XIX зуун жэлнүүдэй түрэл буряад уран зохёолой бүридэлгэ зохёолой	1	1 недели	
2	Оюун ухаанай зохёолнууд. Үльгэрэй далай.Бисачи хүбүүн тухай зүйл.Данжила гэжэ нэрэтэй гэрэй эхэнэр тухай зүйл	1	1 недели	
3	Буряадай түүхэ бэшэгүүд. В.Юмсунов. Хориин 11 эсэгын уг изагуурай туужа. Д-Ж. Ломбо-Цэрэнов. Сэлэнгын монгол- буряадуудай түүхэ. Ц.Сахаров. Баргажанай буряадуудай түүхэ бэшэг	1	2 недели	
4	XX зуун жэлэй эхин үеын түрэл буряад уран зохёол. Б.Б.Барадин “Доржо Банзаров тухай шүлэг”, “Ерэнсэй ехэ үбгэн”, “Сагай дүрбэн уларил”	1	2 недели	
5	XX зуун жэлэй 1-дэхи хахадай түрэл буряад уран зохоол.Солбонэ Туяа. “Сэсэгтэтала”, “Город”, “Сэсэг”, “Ангар”	1	3 недели	
6	Б.Б.Барадинай зохёохы болон эрдэм шэнжэлхэ ажал “Сэнгэ баабай”	1	3 недели	
7	“Сэнгэ баабай”	1	4 недели	
8	Шалгалтын тест	1	4недели	
9	Ж.Т.Тумунов “Сэсэгма”	1	5 недели	
10	“Сэсэгма”	1	5 недели	
11	Н.Г.Балдано “Энхэ-Булад баатар”	1	6 недели	
12	“Энхэ-Булад баатар”	1	6 недели	
13	Шалгалтын тест	1	7 недели	
14	Классчаа гадуур уншалга	1	7 недели	
15	Эсэгэ ороно хамгаалгын Агууехэ дайнай үеын түрэл буряад уран зохёол. Ц.Зурбаев “Нарһан”, Д.Мадасон “Хабар”, “Алта мүнгэнһөө үнэтэй адха шорой”	1	8 недели	

16	Данай үеын түргэлжэлхэн зохёол. Ж.Т.Тумунов “Наранай орохо зүг тээшэ”. Ц.Н.Номтоев “ Сталинград шадарай агууехэ тулалдаан” (данай үеын дэбтэрнүүдхээ хэһэгүүд). Д.Д.Хилтухин “Солдадай ном”	1	8 недели	
17	Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн тухай зохёолго бэшэхэ	1	9 недели	
18	Классчаа гадуур уншалга	1	9 недели	
19	Данай үеын зүжэглэмэл уран зохёол. Х.Н.Намсараев “Тайшаагай ташуур”	1	10 недели	
20	“Тайшаагай ташуур”	1	10 недели	
21	Ж.Т.Тумуновай уран найханай юртэмсэ “Нойрхоо хэрихэн тала”	1	11 недели	
22	“Нойрхоо хэрихэн тала”	1	11 недели	
23	“Нойрхоо хэрихэн тала”	1	12 недели	
24	“Нойрхоо хэрихэн тала”	1	12 недели	
25	“Нойрхоо хэрихэн тала”	1	13 недели	
26	Шалгалтын тест	1	13 недели	
27	Х.Н.Намсараевай уран найханай юртэмсэ. “Үүрэй толон”	1	14 недели	
28	“Үүрэй толон”	1	14 недели	
29	“Үүрэй толон”	1	15 недели	
30	“Үүрэй толон”	1	15 недели	
31	Шалгалтын тест	1	16 недели	
32	Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ. Ж.Тумунов Х.Намсараев хоёрой романуудые зэргэсүүлэн, зохёолго бэшэхэ	1	16 недели	
Хамта дээрээ		32 час		
Жэлэй 2-дохи хахад				
33	Ч.Ц. Цыдендамбаевай уран найханай юртэмсэ. “Түрэл нютагһаа холо”	1	17 недели	
34	“Түрэл нютагһаа холо”	2	17 недели	
35	“Түрэл нютагһаа холо”	3	18 недели	
36	“Түрэл нютагһаа холо”	4	18 недели	
37	Шалгалтын тест	5	19 недели	
38	Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ	6	19 недели	

39	Ч.Ц. Цыдендамбаев “Холо ойрын түрэлнүүд”	7	20 недели	
40	“Холо ойрын түрэлнүүд”	8	20 недели	
41	“Холо ойрын түрэлнүүд”	9	21 недели	
42	Шалгалтын тест	10	21 недели	
43	А.А.Бальбуровой уран найханай юртэмсэ.”Зэдэлээтэ зэбэнүүд”	11	22 недели	
44	”Зэдэлээтэ зэбэнүүд”	12	22 недели	
45	”Зэдэлээтэ зэбэнүүд”	13	23 недели	
46	”Зэдэлээтэ зэбэнүүд”	14	23 недели	
47	”Зэдэлээтэ зэбэнүүд”	15	24 недели	
48	Шалгалтын тест	16	24 недели	
49	Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ	17	25 недели	
50	Ж.Б.Балданжабоной уран найханай юртэмсэ “Сэнхир хаданууд”	18	25 недели	
51	“Сэнхир хаданууд”	19	26 недели	
52	“Сэнхир хаданууд”	20	26 недели	
53	Шалгалтын тест	1	27 недели	
54	Д.З.Жалсараевтай уран найханай юртэмсэ “Газар дэлхэйн дуунууд”	2	27 недели	
55	“Газар дэлхэйн дуунууд”	3	28 недели	
56	Класчаа гадуур уншалга	4	28 недели	
57	Н.Г.Дамдиновтай уран найханай юртэмсэ “Эсэгийн нэрэ”	5	29 недели	
58	“Эсэгийн нэрэ”	6	29 недели	
59	Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ. “Эсэгийн нэрэ” гэһэн поэмээр зохёолго бэшэхэ	7	30 недели	
60	“Шэлдэй зангийн дуун”	8	30 недели	
61	Класчаа гадуур уншалга	9	31 недели	
62	Д.А.Улзытуевтай уран найханай юртэмсэ “Ая ганга”, Баруунай баруун эрьедэ”,	10	31 недели	
63	Д.А.Улзытуев “Захья”, “Эхэ дэлхэйгээ түхэрээлүүлэн дуулааб”	11	32 недели	
64	Класчаа гадуур уншалга	12	32 недели	
65	Н.Ш.Нимбуевтай уран найханай юртэмсэ “Шүдэрлэгдэһэн сахилгаан”	13	33 недели	

66	Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ. Уншаад, үзөөд байхада...	14	33 недели	
67	Классчаа гадуур уншалга	15	34 недели	
68	Шалгалтын тест	16	34 недели	
Хамта дээрээ		36час		
Жэл соо		68 час		